

ORADEA-MARE (HAGYVARAD)
15 Decembre st. v.
27 Decembre st. n.

Ese in ste-care duminca.
Redacțiunea in
Közép-utca nr. 395.

Nr. 50

ANUL XXI.
1885.

Prețu pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.; pe 1/4
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Domnișoarei M. B.

Întă, cântă înainte!
Lasă-ți sufletul să sbóre
Intr'a vremii clipe sfinte
Cătră lumii nemuritoare.

Ohi frumos și se mai șede,
Când in zarea 'nchipuirii
Eu te vîd sub teiul verde
Atingînd cîrdele lirii.

Seu când nîptea la ferăstră,
Fără să te știe nîme,
Privesci bolta cea albastră
Erii vălîta 'ntunocime;

Din frunziș te chiamă vîntul
Cu șoptiri desmerdătore
Și cîrșul legîndu-l
Pică flóre după flóre.

Ale tale cînturi încă
Sînt o lină cirpire,
Dar din inimă adîncă
Se simțesce-a lor pornire.

Astfel dîlele acele
Erii când abia 'ncolțesce,
Șopta unei păserele
Ca un vîers ne 'nveselesce.

Cîntă, cântă înainte!
C'o eulavie ceresță;
Eu ascult in clipe sfinte
Melodîa-ți sufletesță.

K. Pampiliu.

O scrisore.

De Carmen Sylva.
(Urmare.)

Îdisei incet: „Mulțamesc.“ Nici nu scieam, decă m'a auđit ori ba, căci dînsul nici nu se uită la mine. Ce plăcere admirabilă a fost acésta, d'a primii d'odată ajutor! Încă nici odată n'am cunoscut simțirea

ca cineva să se fi 'ngrigît de mine. In momentul acela aș fi povestit străinului totă viața mea, toate suferințele mele, să me ușorez de greutatele care mă apăsau. El avea niște ochi atât de credincioși, ca și un căne mare d'al Bernhardinilor și eră atât de tare, încăt fără nici o îndaritare ridică pe Reinhold de pe pămînt, refuzînd cu energie ajutorul meu. Intr' aceea privirea lui se cobori spre mine și eu devinii roșie, ceea ce el nu observă, căci se ocupă numai de Reinhold, carele nu părea a fi în simțiri. El se înholba cu niște ochi mari, cari păreau cu totul negri; pe când in ochii albaștri vii ai străinului se reflectă o lucróre, ca plină de idei bune. Nici odată încă ochii hărbatului meu nu mi se părură atât de turburi, ca astăzi, in lumina nesigură a perdelelor albaștre.

Cît de curios eră tactul trenului, pentru cugetele mele, cari formau aprópe un cîntec in capul meu cu ritm și melodie. Totul imi părea altfel, eu, Reinhold, viața mea, lumea in lumina curiosă albastră, pe calea lungă, ce nu vedeam. Pentru vorbire eră puțin timp și dîră o conversațiune, despre lucrurile in toate dîlele necesarie, ar fi nimicît in mine tot farmecul, dimpreună cu cîntecul. Gîndiam: De n'am sosi nici odată, ci de-am puté călători nencetat, dîle și nopți! In momentul când gîndiam aceste, mișcarea deviniă mai lină, trenul sosi și servitorii nostri ne anunțară, că trăsura ne așteptă. Pe Reinhold trebuî să-l transportăm. Străinul il luă in brațe și-l duse până la trăsura, il ridică intr' énsa și-mi ajută și mie să me urc; intr'aceste, eu i intinsei mâna și-i dîsei: „Nici odată nu voi uită bunătatea d'tale!“ Apoi dispărui și noi inaintam pe pardosela cătră casa. Numai atunci imi pleznî prin minte, că nici nu i-am întrebai numele și-mi dîsei: „Ah! cît de prostă sînt!“

„Dar lasă, este mai bine așa,“ dîse Reinhold, „trebuie să ne pară bine, căci cine scie cu cine ne-am făcut trebă.“

Un respuns de indignațiune izbucni din mine, dar nu esi pe buze; căci gîndiam, Reinhold a zăcut totă dîua fără simțiri și n'a veđut ingrigirea străinului. Pe mine me neliniștiă cugetul, că acuma nu-i voi puté mulțami de fel. Dar nu peste mult Reinhold eră mai bine și eșirăm. Pe cine intîlnirăm? Pe dînsul. Grăbiî îndată spre el și trăsai și pe Reinhold după mine, care eră de braț cu mine. El se uită acuș la mine, acuș la Reinhold și dîse:

„Dvostre nici nu sciti cine sînt; încat țin minte, nu-mi spusei numele.“

Imi intinse cartă; pe aceea cetii: „Herbert Krause“ și el il rugai, decă nu ne va face bucuria, ca dîră

mâne să vie la noi la mesă? El veșu fata puțin invitatore a lui Reinhold și refușă, căci este foarte ocupat și nici nu are obiceiul să ieșă. Inse eu, nu știu ce me siliă, insistai. decă n'ar pute să vie in altă zi, până când el primii.

Reinhold me și certă dicend: „Voi femeile sânteti totdeuna așa, că decă cineva se portă cât de cuviincios, indată trebue să deviniți intime. Ce te priveșce el?”

„A fost atât de bun cu noi, Reinhold.”

„Cine șcie, pentru ce a făcut.”

„O pftui, Reinhold! Voi bărbații sânteti totdeuna nencredetori!”

„Căci ne cunoșcem.”

„Dar pôte să fie și unul bun?”

„Vorbit-a el cu tine mult pe timpul călătoriei?”

„Ba, nu. de fel: el era foarte rezervat.”

„Decă densus in adevăr eră un om curtenet, ne lăsă singuri, fiind că me vedea suferind.”

Reinhold mai continuă indelung cu certurile sale, inse eu nu-i mai respunsei nici o vorbă, ca să nu-l mai iritez. Me căii de invitare și mai amar. încă înainte d'a sosi acasă; căci decă Reinhold fu neafabil față de di Krause, atunci aveam să me aștept la o adevărată tortură. Fără nici o bucurie făcui pregătirile, de și astfel mi se oferii să ved un om la noi după lunga singurătate. Când inse eram in lucru, me bucurai foarte și făcui tôte atât de bine, precum eră cu puțință.

Mesa eră cu totul acoperită de flori, intre cari străluciau pocalele fine și sculele de mâncare. Tălerele erau din cel mai frumos „Vieux saxe,” precum și mănunchiurile sculelor, vinurile din cele mai bune și cuhna promitea a ne da un ce escelent.

Acum vini rëndul toaletei. Me mbrăcai cu totul in dantele, să-mi invălesc talia și le aninai pe umere cu o rosa roșie inchisă; in pēr aveam una asemenea; la gât un șir de mărgel și când privii in oglindă, nu me găsii cu totul urită.

Intrând Reinhold, i displăcū tot ce eră pe mine, găsi mesa reu așternută, un parfum de nesuferit, care i și făcū durere de cap și Dumneșeu mai șcie ce! Obrăzii mei ardeau de frică și de grigi, și când aușii pașii lui Krause, inima-mi bătea atât de tare, încât mai că se rupea.

Gândiam: Dar decă aș inchide iute ușa și aș trimite vorbă afară, că bărbatul meu deodată a devinit indispus; me și apropiai de ușe, dar intr'aceea aceea se deschise și ôșpele nostru intră liniștit și nepreocupat, din ochii lui strălucii o lumină caldă prin odaia intrégă, încât inima mea încetă să palpитеze atât de neliniștit și me cuprinse o simțire plăcută.

Reinhold se perdū in o tăcere posomorită, ceea ce nu părea a conturbă pe străinul; cu plăcere și cu ușorătate, conducea el firele conversațiunii, povestii bine și interesant, făcea și nițică filosofie, puțină cu totul, cu mine, despre organizațiunea minunată a lumii și despre greutățile, cu cari are să lupte fie-care; dar intrerupse numai de cât tema, căci Reinhold devini neliniștit și respundea cam agitat și nervos.

Acesta fu singurul cas că el făcū parte din conversațiune; apoi își adănci privirea nencetat inaintea sa și beu grozav mult vin, după olaltă de tôte feliurile, încât erăș mi se făcū cald cumplit.

Ôșpele vorbia cu multă istețime tot despre lucruri indiferente; dar și pe terenul acesta, Reinhold inceptū să fie violent, încât dișei, că mi-i pré cald și ar fi mai bine să ne ducem in salonul mai rece.

Dar abia lăsarăm ușa inapoia noastră și, ce urit! Reinhold izbucni. Infuriat sari el spre ôșpele nostru, il imbrănci și-l ingrămădi cu vorbe rușinătore, cari tôte mergeau in direcțiunea, că densus inimi face curte și el,

Reinhold, a prevēcut scopurile lui infernale; el nu vrē să fie ridicol, după ce in timp de atăția ani își ținu femeia inchisă și păzită de tōtă lumea.

Celalalt nu dișe nici o vorbă; el devini numai cam palid și 'n decursul scenei intregi nici odată nu se uită la mine

Acum inse Reinhold il apucă de gât; mai ved cum degetele lui subțiri il incheștară, încât sângele i sari 'n cap. Pasă-mi-te, scosei un țipet. Dar ca prin o lovitură de fulger, Reinhold fu culcat la pământ.

„Me iertă, dōmnă!” — dișe Herbert Krause și dispărū.

Sării la ușe, o inchisei și cheia eră deja in busunarul meu, inainte d'a se fi sculat Reinhold. Nu mai știu bine, ce urmă apoi. O luptă pentru cheie, furie și strigate; gândiam, că și pe mine me va bate. Mai apoi furia se schimbă 'n frică. El se 'nceștă de rochia mea, încât o spintecă, me rugă in genunchi să-l apēr, decă vor vini să-l lege. Se acusă, că densus e un miserabil, care m'a inșelat, in tôte dișele, căci ș-a perdut paralele și femeile — femeile l'au adus la sapă de lemn! Dar, unde am lăsat scrisorea?

„Bărbatul meu deviniă din ce in ce mai reu: incurēnd apoi nu mai putea fi nici o indoială, că spiritul lui este tulburat, mai cu sēmă după o încercare de sinucidere.”

Cât de simplu sună in scrisore: încercare de sinucidere: dar încă o ved! încă o simțesc! perii încă mi se ridică 'n cap, încă me iau fiori, când intrând in camera lui, il vēđui spēndurat de policandru!

Trebue să me preumblu nițel, contrar nu mai sânt capabilă să scriu. Pār că ved un spectru. Și ce sânt spectrele in comparațiune cu realitatea, in care sângele ți-se 'nchiagă 'n veni! De unde luai puterea să-l scot din legătore? De sigur m'a ajutat cineva, care a alergat in urmarea strigătului meu. Apoi el zăcea 'n brațele mele și abia resufla, și când vini doctorul, ei șciea deja ce s'a întēplat! Pân' atunci nici nu tremuram; dar când el inceptū să-mi cēră informațiuni, me cuprinse o cutremurare și o clântănitură de dinți, pe care până la naștere numai cu mare greutate puteam s'o inving. Indată ce nu observam, incepeam să tremur intr'una. Strinsei dinții de olaltă, până când sāngerau, ca să nu se mai bată. Ah! și când Reinhold își vini in simțiri, cât de furios eră densus!

„Nu m'ați putut lăsă să mor, voi ômeni uriti? Trebue să me martirați și să me torturați și voi să ve desfetați la suferințele mele? Iertă-me, ah! iertă-me, Agasta! nu voiam să-ți fac reu! Dar să veđi, eu nu puteam să sufer aceea, că tu inaintea ochilor mei ai fost ncredinciosă, și de aceea te-am tratat reu! Eră mai bine să ne sugrum pe amēndoi; căci a noastră e rușinea și batjocura! Rușinea și batjocura!”

Așă vorbia el cu ôrele. Eu me temeam, că medicul va putē crede, că Reinhold spune adevărul și eu sânt cauza măniei sale. Eram atât de slabă, dar totuș in momentul acela gândiam la mine și la onôrea mea! Nici nu cutezam să-mi ridic ochii.

Atunci medicul me luă lin de mână, me conduse afară și inchise ușa după mine! Dinții mei clântăniau așa, încât sgomotul me asurđi și peste douē ore când doctorul intră, steteam încă tot rădēmată de pārete. El eră foarte supērat și me sili să me culc, me acoperi bine, imi pipăi mână și dișe:

„Decă nu poți fi mai tare, trebue să duc indată pe bărbatul dtale intr'un institut.”

Nu mai tremuram.

„O nu, doctore, numai asta nu! Dta nu șcii încă ce curagiu am! Numai astădi sânt atât de slabă! inse dejă eră pré reu și eu remasei cu totul liniștită, dar

atât de liniștită, încât nici nu poți să gândești, dle doctor.“

„Da, da, sciu asta foarte bine, dar nu vreau să te ruinezi, căci adevărul este, că noi doi nu-l putem calma, vederea noastră e periculoasă pentru dânsul și-l irităză și mai mult.“

„Dar el se 'nșelă 'n mine ; păstră-va totdeauna ideia asta ?“

„Imi eră cald grozav.“

„Me tem, că da“, răspuse doctorul. „Asemenea bolnavi arare ori își schimbă ideile, și cei ce sînt mai aproape de dânsii, aceia le par mai nesuferibili. Și-apoi, copilă mea, nu ești numai a bărbatului d-tale ; d-ta mai păstrezi o alta viață, pe care nu poți s'o lipsești de puterile sale.“

„Îți poți gândi, cât de mult stărniam s'ascund faptul acesta, starea lui și toate scenele infricoșete și cât de mult dori-am ca eu însami să-l ingrigesc!“

„Multe săptămâni nu voiam să-l las delângă mine, căci el tot mai avea încă multe momente lucide și pe medicul meu l'a costat multă artă de capacitate, spre a me hotări, să-l las a eși. Ah, nu peste mult trebuî să me conving însami, că puterile mele nu ajungeau și mai ales, că i-am devenit cu totul nesuferibilă și că vederea mea măria spasmurile. Cu pretecul de a face o mică excursiune și d'a consultă p'un medic renumit, în fărșit îl putui duce de acasă. În călătorie dânsul eră cu totul liniștit, până ce sosirăm la oraș ; casile și ome-nii inse îl iritară într'o atâta, încât fugia, de cumva nu-i diceam, că decă me va părăsi, voi ajunge în pe-ricol de viață, căci un străin me urmărește. Așa îl du-sei până la ușa institutului, unde eră așteptat și intim-pinat, și în momentul în care trecu pragul, ușa puternică a penitenciarului se 'ncuiă și eu remasei afară.“

„Un moment me rădămai de părete, căci șovăiam. Apoi eră medicul nostru, care așteptă și așeșă pe Reinhold în institut, me conduse, fără să dică alt ceva, decăt : „Bine, are să fie bine!“ în trăsură și me duse atât de iute, cât fu cu puțință, acasă. Eră timpul su-prem, căci încă în noaptea aceea incepuî să simt du-reri și două zile mai târziu mica mea Henny zăcea în brațele mele. Eu inse nu scieam nimica de mine și mai multe săptămâni eram între viață și mörte. A fost timp binefăcător acesta pentru mine, un interval al uitării absolute, din care me trezii încet la cunoșcerea stării mele.“

„Cu multă nepăsare aflai, că curtea, casa, moștile, vestmintele, juvaerele, pe scurt totul s'a vëndut cu doba. Auđii inse, că noul proprietar de casă voia să me lase în chirie în alta parte a casei, ca astfel să scap de toate amintirile, dișe medicul meu, și când voiam să-i mulțămesc mișcată, imi recomandă să tac și să admir pe mica și frumoșă Henny, cu ochii ei minunați albaștri, cari aveau o expresiune remarcabil adâncă și plină de spirit !“

„Eram atât de pröstă ! nici nu întrebai cine a cum-părat casa, plătindu-o atât de bine, încât eu puteam să duc un traiu cum se cade, fără să-mi caștig pânea cu lucru.“

„Totul me mulțamia așa cum eră, părul tăiat, fru-mösa odăiță, cu cealaltă lângă sine pentru Henny și pentru doică, ambele luminöse și cu ferestile spre gră-dină, ordonanțele medicului, care cu o jertfă proprie nemărginită m'a mântuit din marginea mormântului și me trată ca pe un copil mic, care este cu deseversire incapabil de ceva. Eu gândiam numai la Henny, pe care o lăsam să dormă tot lângă mine și priviam cu örele buzele roșii, mâniale mici cu unghiile în forma de migdale, picioruțele de colörea rosa, apoi părul aproape alb și mai cu semă ochii ! Dömnne, ce fetiță eră asta !“

„În timpul reconvalescenței mele lungi și line, nu vedeam pe nimeni decăt pe medicul și pe grigitorăa fe-tiței mele. Dimisei toți servitorii. Despre bărbatul meu primiam neconținut aceleași sciri rele și ori ce idee d'a-l cercetă, imi fu interdișă cu energie. Bunul doctor imi dișea adeseori să-mi fac distracțiune ; eu gândiam numai la fetița mea și răspundeam : „Acësta e distrac-țiunea mea cea mai bună.“

„La câteva luni eu vedeam, că dânsul eseminéază deosebit pe Henny și clătina din cap. Firește că me spăriai și voiam să sciu, pentru ce a făcut dânsul asta ? Inse el imi răspuse, că numai mi s'a părut și că el numai s'a aplecat spre fetiță. Pe mine nu me neliniș-tiă, că ea nu făcea nici o încercare să se mișce, căci nu vădusem alți copii. Ochii ei dumnezeșci me mul-țămiau. Aceia me priviau atât de 'ncălđitor, ca și când în mica ființă ar ascunde comöre de spirit și de viață, ceea ce eră singura mea mângăere, singura mea bucu-rie. Mi-ai promis, că me vei ajută s'am răbdare, că me vei compătimi și ca o mamă mai esperiată vei sci, că decă vorbiud de copiii noștri, nu mai incetăm.“

„Și totuș ! și totuș ! mai bine ar trebui să intrerup !“

„Într'una din zile doctorul imi spuse, că propieta-rul casei doreșce să mi se presinteze ; el cere onörea ca să-l primesc și când voiam să refuz, doctorul se su-pără și dișe, să nu fiu tocmai atât de necurtenéță ! În singurătatea mea uit toate manierele de viață.“

„Trebuia să me 'mbrac și eram atât de nervösă, chiar atât de nervösă ca și acuma de ar trebui să ved om. Privii în oglindă ! Părul crescuse erăș tufă pe ca-pul meu, dar devini mai uscăciösă, dar, cât de uscă-ciösă ! Culcai fetița în légănul rosa, lângă scaunul meu, inse chiar lângă acela, ca străinul din întemplare s'o pötă admiră. Atunci imi pleznii numai prin minte, că uitai cu totul să 'ntreb numele lui și eram în o confu-siune penibilă. Cât de roșie se facü fața mea când in-sfărșit dânsul batü la ușe ! Si cine intră ? Easuși Her-bert Krause.“

(Va urmă).

A ș v r é . . .

Aș vré să-mi sfărăm gândurile,

Cu ce drag le-aș aruncă,

Să le ducă vânturile,

Dör de mine n'ar mai da.

Decând sörele-mi luceșce

Și apune, nencetat,

Tot în gânduri mă gäseșce,

Tot în lacrimi m'au lăsat.

Să remân ca pietra rece,

Fără simț, fără gândiri,

Atunci viēța mea ar trece

Fără lacrimi ș'amintiri.

Insé lacrima nu plere,

Până dragoste va fi,

Amintirea gânduri cere,

Töte — mörtea le-a sfărși,

Lucreția Suciu.

Ultimele progrese ale navigațiunii aeriene.

(Confătință ținută în Societatea geografică din București.)

Sire, Domnelor și Domnilor!

Terminând conferința, ce am avut onore a ține dinaintea Domniilor-Văstre anul trecut tot cu ocaziunea care ne reunește astăzi aci, credeam a fi în stare, pentru anul acesta, a vă întreține de condițiunile proprii noastre meteorologii. Trebuie să mărturisesc înse, că speranța mea nu s'a îndeplinit și acesta numai din cauza greutăților, ce fie-care din Domniile Văstre știe, că se 'ntîmpină, când este vorba de a crea un serviciu nou. Totuș, Domnilor, trebuie să recunoșcem că astăzi țera noastră, mulțumită inițiativei unui om de stat, posedă un observator meteorologic, care funcționează într'un mod regulat și ne'nterupt încă din luna Iuliu anul trecut, observator înzestrat cu instrumentele, care sub raportul climatologic, nu lasă să trecă nici un fenomen fără de a-l înscrie; printr'acesta am șis, că posedăm toate aparatele înregistrătoare necesare unei prime înslatări. Mai mult încă, observatorul primește deja în fie care zi telegram meteorologic de la mai multe stațiuni din interiorul țerii și 'n curând sper, că în schimbul acestor observațiuni să primim și noi telegramele internaționale meteorologice, cu ajutorul cărora vom pute forma chartele synoptice, despre a căror utilitate am avut onorea a vă vorbi anul trecut.

După cum înse meteorologia se ocupă mai înainte de toate cu studiul schimbărilor, cari se produc în atmosferă, schimbări, cari nu sînt nici de cum uniforme de la fața pământului până la limita estremă a atmosferei și după cum acest studiu nu se poate face decât prin ajutorul ascensiunilor aerostatice, imi veți da voie, *Sire*, a vă vorbi astăzi foarte puțin despre ultimele progrese ce s'au făcut în arta navigațiunii aeriene.

Numit acum câți-va ani de ministerul de resbel într'o comisiune pentru cercetarea invențiunii unui compatriot al nostru relativă la baloane, am avut ocaziunea să studiez mai de aproape această cestiune, care pasionează pe ori cine, care s'a indeletnicit cu densa; după aceea am cătat să străbat în atelierile de aerostație, în a căror atmosferă omul, cât de imposibil ar fi, totuș se însuflețește vedînd pregătirile care se fac pentru a transporta pe aeronatul curagios. Unde?... poate la peire.

Nu am totuș nici de cum intențiunea de a face asupra aerostatelor o conferință sistematică, nu voesc să vă vorbesc nici de originea lor, nici de numeroșii martiri ce au făcut, nici de puținele cunoștințe, ce meteorologia a tras până acum din numeroșele ascensiuni făcute, nici de ceea ce omenii de știință sînt în drept să aștepte dela un agent cercetător atât de îndrăzneț și de aventuros și acesta pentru că ar fi o lucrare, care ar trece peste limitele ce ni s'au acordat de vorbire și

afară de acesta terenul acesta a fost străbătut în toate direcțiunile de scriitori mai mult ageri de cât mihe.

Iti voi perthile numai a vă readmint, că toate soluțiunile propuse până acum pentru navigațiunea aeriană se pot reduce la trei:

1. Cunoșcerea curenților aeriani, pentru a alege pe acela care dela sine să ne transporte în direcțiunea ce voim.

2. Aviațiunea adică a imita prin construcțiunea mașinelor motrice mai grele de cât aerul. sborul paserilor și

3. Dirigerea balonului printr'un procedeu ôre-căre.

Nu voi spune nici o vorbă asupra primelor două sisteme al căror studiu, foarte interesant negreșit, nu poate totuș egală curiositatea ce fără 'ndoială a ațitat odată cel puțin în spiritul fie-căruia din Domniile Văstre

acest cuvînt magic. „Direcția balonului s'a inventat; direcția balonului este imposibilă, este un vis, o chimera.”

Scopul ce-mi propui, este de a studia cu Domniile Văstre numai această cestiune a dirigiabilității aerostatului. Un aerostat poate s'eu nu să fie dirigiabil? Direcția aerostatelor este inventată s'eu trebuie să așteptăm încă pe marele inventator al acestui minunat mod de locomațiune?

Respunsul va fi foarte ușor. Trebuie înse mai înainte de toate să ne înțelegem asupra cuvintelor, căci tocmai această neînțelegere a produs adese ori și produce încă neînțelgeri și confuțiuni în spiritul unor ômeni și acesta în detrimentul înaintării științei. Să ne punem această simplă cestiune: Ce 'nțelegem printr'un aerostat dirigiabil? Respunsul este paremi-se, foarte lesne: un aerostat care nu este espus capriciilor vîntului și care după voința aeronatului se poate îndrepta în aer în ori și care parte ar voi acesta; întocmai după cum un vapor, corabie s'eu luntre se dirige în apă după voința cărmaciului.

Acastă supunere a aerostatului la voința aeronatului, ca și supunerea vaporului, corabiei s'eu luntrei la voința cărmaciului, tre-

bue ôre să fie considerată într'un mod absolut, adică să fie posibilă în toate locurile și în toate circumstanțele? Da, când am pute atinge perfecțiunea. Nu, când luăm în considerațiune că omul nu poate atinge și că totă activitatea, totă munca, totă ambițiunea sa este îndreptată numai a se apropiă pe cât este posibil de idealul seu, de perfecțiune.

Șic, dar, că dirigiarea aerostatului ca și dirigiarea vaporului trebuie considerată în mod relativ, êr nici de cum în mod absolut.

Un exemplu foarte ușor ne va lămuri, acesta încă și mai bine: Să presupunem că un vapor plutește pe un lac, a cărui apă n'are nici o iuțelă proprie și că mașina poate imprimă vaporului în aceste condițiuni o iuțelă de 5 metri pe secundă; este evident că vaporul sub acțiunea mașinei sale și a cărmei va pute merge

Bulgară dela Dunăre.

in toate direcțiunile ce va voi să-i dea cârmaciul cu o iuțelă de 5 metri pe secundă; vaporul este deci dirigiabil.

Să transportăm acum acelaș vapor într'un riu, navigabil și a cărui curent are o iuțelă de doi metri pe secundă. Dând drumul mașinei, vaporul îndreptat în susul curentului, nu va mai parcurge într'o secundă 5 metri, ca în cazul precedent, ci numai 3 metri, de ore ce în acelaș timp curentul l'a transportat în jos cu 2 metri, vaporul cu această iuțelă de 3 metri va pute face ori ce evoluțiuni după voința cârmaciului; vaporul este deci dirigiabil.

Dacă în loc de a merge în susul curentului, acest vapor ar merge în josul seu, se poate lesne vedea, că el va pute evoluționa cu o iuțelă de 7 metri, de ore ce în aceste condițiuni iuțela curentului vine de mărșă pe aceea a vaporului.

Să presupunem înse, că transportăm vaporul într'un curent, a cărui iuțelă ar fi tocmai de cinci metri pe secundă. Dacă îl lăsăm în voia curentului, este evident, că vaporul va fi dus în josul apei pe un spațiu de 5 metri pe secundă și dacă facem să lucreze mașina, vaporul va sta pe loc, nici nu va înainta, nici nu va da înapoi. Vaporul va sta imobil, fiind că iuțela sa proprie este tocmai egală cu aceea a curentului și vaporul nu va mai fi dirigiabil în susul curentului.

Dacă în fine acelaș vapor ar fi transportat într'un curent, a cărui iuțelă ar fi mai mare de cât 5 metri, nu numai că n'ar pute merge înainte, dar nici n'ar sta pe loc și ar fi dus de curent ori unde aceasta ar voi, cârma fiind neputincioasă a-l îndrepta în direcțiunea, în care ar voi. Vaporul deci nu este dirigiabil.

În acest caz sîntem ore în drept să șicem că cârma vaporului nu este inventată? Nici de cum.

Ei bine, Sire, Domnilor, tocmai acelaș lucru este și cu direcțiunea aerostatelor. Sîntem ore în drept să șicem că direcțiunea aerostatelor nu este inventată, de ore ce un aerostat nu poate evoluționa în aer ori și care ar fi iuțelă vîntului? Negreșit că nu.

Nu este nimeni astăzi, care să mai facă aceeaș cestiune pentru vapore și cu toate acestea vaporele nu sînt în tot-deuna și pe toate timpurile dirigiabile într'un mod absolut. Câte sinistre nu s'au înregistrat tocmai din cauza inferiorității puterii mașinei vaporului asupra puterii curentilor!

Acum putem răspunde la cestiunea ce ne pusesem: Ce înțelegem printr'un aerostat dirigiabil: Un aerostat

care să se supue manevrării în condițiunile ordinare ale atmosferei.

Astfel pusă cestiunea, direcțiunea aerostatului a fost inventată de mult și decă, până astăzi, nu vedem încă realizată această locomațiune aeriană, trebuie să contribuim nu lipsei punctului de sprigin în aer, acesta s'a dovedit că este o formă, prin care se esplică, pe nedrept, nereușita ascensiunilor, nereușită înse, care provene din cauze cu totul altele.

La 15 Iuliu anul 1884 s'a împlinit un secol dela prima ascensiune a balonului.

Generalul Meusnier, mort la 1793, adică 9 ani d'abiă dela această primă ascensiune, ne-a lăsat documente care conțin proiectul celui dintîiu balon dirigiabil. În aceste documente se vorbește foarte clar de

forma lungărețā a aerostatului de un fel de elice pentru propulsiunea sa și în fine de cârmă. Generalul Meusnier a mers și mai departe cu amănuntele arătând cum forța brațelor omului poate fi comunicată elicei prin ajutorul unei manivele și a fost atât de prevădător, în cât a arătat, că iuțela aerostatului seu nu va pute întrece o leghe pe oră, iuțelā mai mult mică, de cât aceea a vînturilor slabe. Mórtea Generalului Meusnier în 1793 îl impediă de a-și realiza proiectul care cădū în uitarea cea mai adâncă. Este curios cum nimeni nu se gândi a pune în practică aceste idei sănătose.

D'abiă în 1852 Henri Giffard avū curagiul să facă o esperință cu un balon dirigiabil, a cărui elice erā pusă în mișcare de o mașină cu vapore aflată dedesubtul balonului într'un fel de ladă, unde ședea și aeronautil. Balonul avea forma lungărețā, după

Păstor din Balcani.

cum se vede pe desenul ce am ouore de a vè presintă, 44 m. lungime și 12 m. diametru, avënd o capacitate de 2500 m³; mașina cu aburi avea o putere de 3 cai vapore și putea pe un timp linișcit să imprime balonului o iuțelă de 2 până la 3 metri de secundă.

La 25 Septembrie 1852 Giffard plecă dela Hippodrom la Paris la 5¹/₄ ore pe un vînt mai mare de cât iuțela proprie a balonului; negreșit că n'asemenea condițiuni putū să ție piept cu vîntul, înse nu este puțin adevărat, că diferitele manevrări ce a făcut la dreapta și la stînga și chiar în mișcări circulare au arătat, că balonul se supunea la acțiunea cârmei, de ore ce putū să urmeze direcțiuni diferite de acele ale vîntului.

În 1855 Giffard facū o nouă ascensiune cu un balon de 3200 metri cu care evoluționa mult mai bine de

cât cu primul balon și putu imprimă o iuțelă de 4 metri pe secundă, adică 15 kilometri pe oră pe un timp linișcit.

Curagii care l'a arătat Giffard în esperințele sale, este mai presus de ori ce laudă. Și într'adevăr, închipuți-vă că o singură schintee eșită din mașina cu vapori ar fi fost de ajuns să producă exploziunea balonului, care este umplut după cum cunoșceți, cu hyrogen, gazul cel mai ușor, dar în acelaș timp cel mai esplosibil.

După Giffard, omul care s'a ocupat cu cestiunea dirigerii aerostatelor și care a studiat într'un mod teoretic și esperimental condițiunile de stabilitate ale acestui aparat, a fost francesul Dupuy-de-Lôme, care în timpul resbelului fusese însărcinat de guvernul apărării naționale cu construcția unui balon de elice cu care să pōtă eși și intră în Parisul impresurat. Incercarea înse a acestui aerostat nu se putu face de cât, mult în urmă, la 2 Februarie 1872 și la 5 Februarie domnul Dupuy-de Lôme citi în Academia de șunțe din Paris o lucrare intitulată „Note sur l'aerostat à hélice construit pour le compte de l'Etat” care a rămas până astăzi lucrarea cea mai de valōre și cea mai originală asupra tuturor cestiunilor, care privesc cestiunea aerostatelor. Aerostatul dlui Dupuy-de Lôme avea un volum de 3500 m³, avea o formă lungărețā simetricā, lungimea sa erā de 36 metri, er diametrul equatorului aprōpe 15 metri; elicea de propulsiune avea un diametru de 6 metri. Opt ōmeni aflați în luntrea de desubtul balonului pe care îl vedeți dinaintea Domnilor vōstre, puneau în mișcare aceste elice. Ascensiunea făcutā în ziua de 2 Februarie 1872, arētā până la evidență cā acest balon erā dirigiabil în sensul care am indicat, adică putea fi îndreptat în curenți, a căror iuțelā erā mai micā de cât 2^m80 metri pe secundă, care erā iuțela medie ce 8 ōmeni puteau imprimā aerostatului, iuțelā înse inferiōrā curențiilor ordinari din atmosferā.

Lucrările dlui Dupuy-de-Lôme aduseră construcțiunii aerostatelor o mulțime de perfecționări; dintre acestea vom indicā numai doue esențiale:

1. Permanența în forma balonului și
2. Stabilitatea aerostatului.

Dela 1862 încōce toți ōmenii, chiar cei mai necredincioși, cari s'au ținut în curenul navigațiunii aeriene, au trebuit să recunoscā, ca esperințele dlui Dupuy-de-Lôme, încetat din viață acum câteva zile, sânt decisive și cestiunea, decā balonul pōte fi dirigiabil, își primise respunsul definitiv. Da, balonul este dirigiabil. Persōnele care dela 1872 încōce s'au ocupat cu cestiunea navigațiunii aeriene, nu mai căutau să inventeze mijlōcele de a dirigiā balonul, ele erau dejā gāsitate: elice și cārma.

Pentru aceste persōne cestiunea dirigiării balonului se reduce pur și simplu la gāsirea unei mașini ușore, dar puternice, care să pōtā imprimā aerostatului o iuțelā mai mare de cât aceea a curențiilor ordinari din atmosferā.

Cum vedeți, Domnilor, studiul navigațiunii aeriene a schimbat de teren, sântem departe de timpul în care erā permis, să se ntrebe cineva, decā aerostatul este dirigiabil. Atāși lucrul acesta se șcie și nu se mai discutā, nimeni nu se mai ocupā de a inventā direcția balōnelor. Multā lume înse a căutat și cautā încă mașini puternice, care să pue în mișcare elicea aerostatului.

Am vēdūt ce inconvenient grav are pentru navigațiunea aerianā întrebuițarea mașinelor cu aburi, cari totuș în secolul acesta a schimbat cu deseversire fața industriei și a călătoriei pe uscat și pe apă.

Secolul înse, în care trăim, imbetrāneșce și cu dēnsul și puterea motrice care a făcut acēstā transformāiune atāt de radicalā, în cât betrānilor nōștri nā-

rinti nu le mai vine să credā nici ceea ce vēd cu ochii, atāt de mult diferā cele ce vēd astāși de cele ce erau obicnuiți a vedē întinereța lor.

Erā natural deci ca electricitatea, copilul rēsșafāt al bētrānului nostru secol, să fie pusā la incercare pentru navigațiunea aerianā. Domnul Gaston Tissandier fu cel dintēiu care avū acēstā idee; în 1880 la esposițiunea de electricitate din Paris se vedea ca curiositate un aeronef dirigiabil prin puterea electricității.

La 8 octombre 1883 frații Tissandier fācurā prima ascensiune cu aerostatul lor construit inadins și pus în mișcare cu electricitate. Aeroneful avea un volum de 1060 metri cubici, formā lungărețā simetricā după cum se vede pe desenul ce am onōre a vē prezentā, cel mai mare al seu diametru erā de 9 metri er lungimea la 28 metri, elicea avēnd un diametru de 2^m 80. Motorul erā o mașină dynamo-electricā, genul Siemens cu o putere de 10 kilometri, escitatā de un generator electric construit tot de dl Tissandier format dintr'o baterie specialā cu bicromat de potasā formānd 24 de elemente și putēnd comunicā elicei 180 de învērtituri pe minut. Iuțela comunicatā balonului fu aprōpe de 11 kilometri pe orā, adică 2^m 80 metri pe secundā.

Esperința acēstā a fraților Tissandier arētā cā electricitatea pōte fi cu succes întrebuițatā la navigațiunea aerianā. Muncā multā de aci înainte, pe de o parte, pentru a perfecționā generatorii de electricitate, er pe pe altā pentru a asigurā prin forma aeronefelului o stabilitate și mai mare a sa. Persōne isolate, societāțile de aerostatie, precum și electricianii actuali cei mai renumiți s'au ocupat cu cestiunea motorului propriu navigațiunii aeriene. Mai mult de cât ori și cine înse școlā de aerostatie dela Meudon erā în stare să fācā lucru mai bun, de ōre ce guvernul frances printr'un buget special îi punea la dispozițiune sume, de cari nu toți particularii seu societāți private pōteau dispune.

Cāpitani Renard și Krebs dela acēstā școlā de aerostatie începurā încă din 1882 studiul unui balon dirigiabil și după diferite incercări cu modele reduse ajunse a da balonului o formā desimetricā, care se aprōpie de aceea a unui peșce, ceea ce fācū pe căpitanul Krebs să dicā: „cā aeroneful trebuie să plutescā în aer ca peșcele în apă și cā natura le aratā cā au ales pentru aerostat o formā raționalā.” Ca motor au admis electricitatea și cārma o puserā la partea anteriorā.

Aeroneful are forma, care o vedeți pe chartā. Lungimea sa este de 50^m 60; diametrul 8^m 40, er volumul 1864^m; luntrea are forma dișā „perissoir” este lungā 33 de metri, 2 metri de înaltā și 1^m 40 de largā, scheletul format de 4 prājini de bambon. Elicea are 7 metri de diametru, fācutā din lemn acoperitā cu o stofā de mētasā; cārma așețatā în partea posteriorā are o formā dreptunghiularā și este cuptușitā cu stofā de mētasā.

Ziua de 8 August 1884 trebuie să fie semnalatā în istoria aerostatiei, de ōre ce este cea dintēiu, în care un balon plecat dela un loc s'a coborīt singur erāș în acelaș loc. La 4 ore după prānș în aceea zi, pe o vreme linișcitā aeroneful avēnd în luntre pe căpitanii Renard și Krebs se înaltā dela Meudon în prezența unei public pe cât de numeros pe atāt de sceptic; ajuns la o înălțime de 80 metri, după ce descrie o jumētate de circumferință spre drēpta, se îndreptēzā în spre drumul dela Choissy la Versailles, în dreptul căruia schimbōnd de direcție, ajunge în d'asupra satului Villacoublay la 4 kilometri dela Chaldas Meudon; aci face o rotā întōrcere la drēpta, descriind o jumētate de cerc er aprōpe de 300 metri, se îndreptēzā din nou spre Meudon, unde după ce a descris erāși o jumētate de circumferință spre stānga, se cobōrā tocmai în locul de unde s'a urcat.

Drumul percurs de aeronef este aprōpe 8 kilometri

intr'un timp de 23 minute, mașina electrică eră pusă în mișcare de o baterie de 32 elemente și aeroneful avu deci o iuțelă medie de 5^m50.

La 12 Septembrie anul 1884 o mică încercare dete rezultat cu totul contrar; vântul în aceea și avea o iuțelă de 20 kilometri pe oră, aeronatul ținū câtva timp pept curentului, inse mașina dynamo-electrică, care producea mișcarea elicei încăldindu-se, aeronauții fură obligati a oprī ori ce mișcare, de ore ce curentul electric fiind prea energic pentru mașină, luntrea ar fi putut luā foc. Imediat ce elicea nu se mai invērti, aeronatul fu luat de curentul aerian și se coborā dincolo de pădurea Meudon. Causa nereușitei acestei ascensiuni eră numai aceea, că curentul aerian în acel moment avea o iuțelă mai mare de cât iuțela proprie a aeronefului. Putem ore dice pentru acēsta că direcțiunea balonului nu eră inventată? nici de cum; și ca probă putem relatā ultimele doue ascensiuni făcute tot cu acelaș aeronef în ziua de 8 novembre 1884.

Vēntul avea o iuțelă de 8 kilometri pe oră, pe când mașina putea comunica aeronefului o iuțelă de 23^k5 pe oră, în contra curentului aeroneful putea deci merge 15^k5, pe când în sensul curentului iuțelā sa se urcă la 31^k5.

În ambele ascensiuni făcute în acēstā și aeroneful se îndreptā cu cea mai mare ușurință cu o iuțelă medie de 6^m50 pe secunde. În ascensiunea de la prānđ, aeroneful după ce s'a înălțat s'a îndreptat în spre Billancourt unde după ce trecū Sena, făcū o întorcere impregiur și veni și se coborī fără cea mai mică greutate erāș în punctul de unde a plecat, decā binevoiti a vē aruncā ochii pe schița, care stā dinaintea Domniilor vōstre, veți vedē, că aceste doue drumuri sūnt aprōpe paralele.

În ascensiunea de după prānđ drumul urmat a fost ancă și mai complicat, după cum arată figura aflatā dinaintea Domniilor vōstre.

Nu voesc, Sire, Domniilor și Dōmnelor, să abusez de măgulitōrea atēniune ce ați binevoit a-mi da, și voiu termina resumānd:

1. Principiul navigațiunii aeriane a fost stabilit de generalul Meusnier la căți-va ani după prima ascensiune a fraților Mongolfier în 1784.

2. Giffard în 1852 și 1855 a făcut primele esperience cu balonul dirigiabil, întrebuițānd ca motor mașina de aburi, cu care putea atinge o iuțelā de 4 metri pe secundā.

3. Dupuy-de-Lōme în 1872 putū cu puterea muschiularā a 8 ōmeni să imprime balonului seu o iuțelā de 2^m80 pe secundā.

4. În 1883 și 1884 frații Tissandier ating mai întēiu 3 și apoi 3 metri pe secundā, întrebuițānd pentru prima ōrā un motor electric.

În tōte aceste esperience vēntul în momentul ascensiunii avēnd o iuțelā mai mare de cât iuțela proprie a aerostatului, acesta de și a putut să facā ōre cari evoluțiuni, prin care s'a demonstrat, că pōte fi dirigiabil, totuș puterea lor fiind prea micā a trebuit să cedeze curenților aeriani și să descindā acolo unde i-a dus acești curenți.

5. În anul 1884 dnii Krebs și Renard întrebuițānd aeroneful șcōlei de aerostație dela Meudon mișcat prin electricitate, au putut atinge o iuțelā medie de 6^m50 pe secundā. Esperiențele făcute au fost fōrte conchidātōre. În trei ascensiuni balonul s'a coborīt la punctul de unde a plecat.

Astfel stānd lucrurile, se mai pōte pune în dubiu invențiunea cārmei balonului? ne mai este ōre permis să tratām de chimere silințele ce-și pun ōmenii invē-

tați pentru a perfecționā utiliagiul aerostației? Rēspunsul este dat numai prin înregistrarea faptelor.

Ni se pōte inse pune întrebarea, decā aerostația a ajuns la acel grad de înaintare, în cât să putem întrebuițā chiar de acum acest mijloc de locomoțiune?

Pentru a putē respunde, trebuie să ne uitām, cum s'a transformat de vre-o 50 de ani încōce marina care strābate mārile și vom avē o idee de transformārile ce va luā marina aerianā. Pentru ca navigațiunea aerianā să devie într'adevēr practicā, trebuie ca aerostatele, care se vor construi pentru acest sfirșit să se afle față cu aerostatele actuale în acelaș raport al vapōrelor cari transpōrtā 4000—5000 kile de grāu la primele vapōre construite.

Navigațiunea aerianā este fără indoialā posibilā, nse, ca și navigațiunea pe mare, cere capitaluri mari și porturi pentru adāpostit în timpuri rele, porturi din care astādi cu vapōrele cele mai mari și puternice un căpitan prudent nu cutēzā a eși, când semnalele date de serviciul meteorologic anunță o furtună. Tot asemenea și aerostatul nu va plecā de cât atunci, când iuțela vēntului va fi mai micā de cât iuțela proprie a aerostatului.

Negreșit că mai trebuesc studii, pentru ca un aeronef de 20,000 seu 3,000 de metri cubici să pōtā fi pus în mișcare într'un curent atmosferic cu o intensitate ōre-care; inse electricitatea face astādi atātea minumi, încāt avem dinaintea convingerea că în scurt timp vom avē motorul care puind în mișcare un asemenea aeronef, va putē învinge nu numai vēnturile obiēnuite, dar chiar micēle furtuni și atunci navigațiunea aerianā va fi asigurată.

Societāțile geografice înaintea tuturor vor căutā negreșit să profite de acest fel de locomoțiune, de ōre ce regiuni nestrābātute până acum vor putē fi vizitate, ca să đic astfel, la fie-care moment.

Copilul nou nāscut, cum numiā Franklin primul aerostat, va fi atunci un îndrāsneș explorator și va aduce omenirii cunoșcințe noi.

Până atunci, Sire, Dōmnelor și Domniilor, să aducem ōmagele nōstre acelor ōmeni, cari puind șciința mai pre sus de vieța lor, chiar lucrēzā neincetat pentru a ne deslānțui de pāmēntul nostru, pe care obstacole la fie-care pas, ne impedicā de a explorā regiuniile, care ne ascund o mulțime de secrete.

București, Ianuaru 1885.

St. Hepites.

Doine și hore.

— Din giurul Albacului și al Vascoului. —

XX.

ă-me dōmne ce mi-i face,

Fă-me-o pēnā galbēnā

Din mijlocul ritului,

Să-me cosēscā cosașii,

Să-me strīngā furcașii,

Să-me bage pe oblōne,

Să-me iee Candrea 'n cōrne,

Să-me țipe pe sub el,

Să-me facā gunoiei,

Să-me ducā mândra mea,

La pene albīa

Și să me fac busuioc,

Să me pue la obloc.

Culese de

Vasile Sala.

SALON.

Nebunii.

Când florile de liliac

Se scutur véra pe morminte,
Imi pare că mi-aduc aminte
C'am mai trăit încă'ntr'un véc
Un véc in care tu-mi spuneai
Că me iubiai.

Când florile de iasomie

Prin aer triste se 'nvértesc,
Cu 'ncetul imi reamintesc,
C'am scris odată-o poesie,
In care vesel îți spuneam
Că te iubiam.

Ér aci, când florile de dor

Se scutură și abor pe vénturi,
M'apucă niște negre gânduri
Și de urft aș vré să mor...
Căci tu departe ai sbucăt
Și m'ai uitat.

Mulți ómeni réi, cari judecă și pedepsesc fără milă
pe semenii lor. sânt ca codile de topor: taie ce taie,
până când ajunge o vreme, in care stăpânul le pune
și pe dânaele pe foc.

Scena reprezintă o cameră de toaletă. (Domnul fuméză.
Dónna se gâtesce la oglindă.)

DÓNNA

Și... cum țiecși că ne compari?..

DOMNUL

Șciú, draga mea, metafórele cele mai bune se gă-
sesc in lumea in care trăești. Eu fuméz mult și deci...

DÓNNA (Intorcându-și capul dela oglindă.)

Deci?

DOMNUL

Deci... țiec că femeile sânt ca havanele cele
bune, pe cari le fumezi până ajung să-ți ardă mustețile.

DÓNNA

Și atunci le anunți, nu-i așa?

DOMNUL

Nu; le pui in țigaretă. Le fumezi mai departe, ca
să nu te frigă.

DÓNNA

Dar le fumezi întregi?...

DOMNUL

Décă sânt bune...

DÓNNA

Fóрте bine! Ia fii bun și 'ntrebă-mé cu ce vé com-
parám noi?

DOMNUL

Eu nu 'ntreb nimic.

DÓNNA

Am să spui neintrebată atunci. Noi vé compa-
rám cu niște pufuri de pudră. Pe cât sânteți in stare
să ne faceți mai frumoșe, și deci mai fericite, vé pás-
trám.

DOMNUL (sărind ca un cocóș.)

Și după aceea ne aruncați, așa-i?

DÓNNA (cu patos.)

Nu... vé schimbám.

In scena care vine, urméză un divorț. — ér in cea care
vine după divorț, urméză o târguială de pufuri. In tot timpul
acesta, domnul nu mai fuméză havanele de cât până la jumé-
tate, căci i s'au pârlit grozav mustețile.

De-aș puté atât de sus
Cugetul să mi-l ridic,
Cât in sufletu-mi te-am pus...
N'aș mai țiec că sânt mic.

Care e cea mai lungă măsură cu care se póte cu-
nóșce perversitatea femeilor?

Prostia bărbaților.

E drept...

Tu nu mai ai in tine nici foc, nici haz, nici ură,
Nici jale in privire, nici zimbet trist pe gură,
Nici sinul alb ca crinul,
Nici ochii ca seninul,
Nici inimă in piept.

Trăești.

Ca or și care frunză se fálăie la sóre,
Sătulă de lumină, de vént și de racóre,
Și, necredând din fire,
In dor séu fericine,
Tu fericită ești

Te sți ogi.

Te sți ogi, dar ești rece;
De ómeni îți e silă, — cu-o umbră poți pórtea;
Când plângi — nu simți durere,
Când riți — n'ai mângăere,
Și totuși... riți și plângi.

Deștú!

De-atáta nepăsare am prins grózá de tine;
Țic da séu nu... ești gata: țiec da séu nu ca mine;
Ești fóрте bună fată,
Dar pré ești măsurată,
Ascultă... sânt sátul!

Cinci inmulțit cu cinci, face mai mult de cât cinci
adunat cu cinci; dar unu inmulțit cu unu, face mai
puțin de cât unu adunat cu unu.

Ceea ce insemneză că, cei mulți la număr, mai
de grabă se inmulțesc de cât se adună; ér cei ce
sânt numai doi, mai de grabă se adună de cât se in-
mulțesc.

Atát de sus ești astăzi, și-atát de jos sânt eu,
In cât decă de mine ți-ai mai aduce-aminte
Și-ai vré să fim alaturi prin locurile sante,
Nu m'ar puté ajunge nici énșuși Dumneđu.

Den Padii.

B o n b ó n e.

Servitorii in India.

Un Marsiliez, rentorcându-se din India, povestește impresiunile sale la un prânz între prietini.

— Ceea ce mă supără mai mult în această țară, eră obiceiul d'a-ave pre mulți servitori; eu aveam patru, numai pentru pipa mea: unul mi-o aducea, altul imi punea tutun în ea, altul mi-o aprindea...

— Și cel d'a-l patrulea? dăseră d'o dată óspetii.

— Oh!... cel d'al patrulea... o fumă. Eu n'am putut să sufer nici odată mirosul tutunului. Tot cam și la noi.

S'a stricat lumea, părinte!

Un țeran se presintă înaintea unui popă, spuindu-i că vré să se însore cu Safta, fata lui Nea Radu.

— Apoi, să veniți la mine Duminecă, tu și cu Safta, pentru ca să vă dau poveștile trebuincioșe, fiind că, de, voi sânteti încă tineri...

— Să ne aducem și copiii, părinte?

???

O jună și frumoșă fată intră într'o prăvălie pentru a cumpără câți-va metri de panglică.

— Cât costă un metru? întrébă ea pe neguțator, de felul lui cam curtezan.

— Un sărutat!

— Pré bine! atunci dă-mi dece metri și poftim acasă pentru a-ți plăti bunică-mea.

Pe stradă.

Un om de spirit vede că se apropie de el un pavlragiu, și își grăbește pasul ca să scape de el.

Cel-alt, alergând după densusul, i dice:

— Ei cum mai mergi?

— Merg repede, ba chiar și fug.

Și se depărtază.

La teatru.

X... adresându-se către soția lui.

— Ai luat lorneta?

— Da, i respunde soția, dar nu pot să mă serv de ea.

— Pentru ce?

— Pentru că-mi lăsai acasă inelul cu brilantul cel mare.

Tipuri din Bulgaria.

— Veđi ilustrațiunile de pe pagina 592 și 593 —

Lunile din urmă atențiunea lumii a fost, ba este și acuma, îndreptată asupra poporului bulgar, care s'a sculat pentru a îndeplini un mare act național: unirea cu Rumelia, și care a probat apoi cu arma 'n mână, că este vrednic de a severși această unire.

După ce în numerile trecute, ne-am ocupat de principele și de armata poporului bulgar, în nrl acesta punem sub ochii publicului nostru două ilustrațiuni cari înfățoșază tipuri din popor.

Prima ilustrațiune ne reprezintă o bulgară dela Dunăre în pitorescul ei costum, în care găsim multă asemănare cu cel românesc; a doua ilustrațiune ne pune în vedere un păstor din Balcani, cu cimpoiul și cu costumul seu caracteristic.

I. H.

Literatură și arte.

Sciri literare și artistice. *La dl T. Maiorescu* în Bucureși în sâmbăta trecută s'a ținut a doua întrunire literară; dl Hașdeu a cetit cuvântul „Acolo” din Marele etimologic, ér dl Negruzzi mai multe satire și poesii. — *Statua lui Lazăr* în Bucureși, din cauza timpului nefavorabil, nu se va inaugura acuma, ci numai la primăveră.

Monarchia austro-ungară în scris și în ilustrațiune, mult anuntata publicațiune etnografică, ce apare de odată în doué limbi, la Viena și la Budapesta, sub protectoratul moștenitorului de tron Rudolf, a început să iasă la 1 decembre și va eși de doué ori pe lună, odată partea austriacă, de altadată cea ungară. Pân' acum au eșit doué broșuri, cu multe și frumoșe ilustrațiuni. În prima, introducerea generală e scrisă de énsuș moștenitorul de tron Rudolf, care numește pe Români „descendinți ai Romanilor”, ceea ce nu scim de nu va jigni pe dl Paul Hunfalvy; apoi începe etnografia Austriei. În broșura a doua vine a Ungariei, cu o prefață érăș de innaltul protector, apoi urméză un articol despre formațiunea geografică a statului ungar de Ioan Hunfalvy, după care începe istoria Ungariei prin un articol despre Chelți și Romani de Fr. Pulszky. În prefața părții ungare, moștenitorul de tron, înșirând popórele Ungariei, promite că întreprinderea va cercetá toate acele popóre la locuințele lor, descriindu-le istoria, dezvoltarea, progresul, cultura, obiceiurile și portul. Prospectul ne anunță numele a 5 énși dintre români, cari au fost poftiți să lucreze la această întreprindere; dar, precum sântem informați, mai sânt invitați și alții, ér unii se vor rugá numai de acuma înainte, căci partea ce va tratá despre Români numai peste doi ani are să apară. Redactorul foi noastre, în calitate de raportor, a fost poftit să propună dintre Români bărbați de specialitate pentru diversele capitole. Întreprinderea e închinată monarcului. Prețul unei broșuri este 30 cr.

Un pictor român în Roma. Citim în „Moniteur de Rome” de la 11 Decembre: Dl George Popovici, bursier al Statului român, espune sâmbăta și duminica, de la 8 óre dimineța până la 3 óre p. m. în atelierul seu din strada Flaminia, No. 114, un mare tablou de aprópe 4 metri pătrați, reprezentând pe Cain și Abel. Este adevărat, că acesta este un subiect care a fost tratat în mii și mii de moduri. Dar trebuie să recunoșcem, că dl Popovici a știut fórté bine să puná în evidență personalitatea atât de deosebită a acestor doué figuri biblice. În tabloul dsale, Cain ne oferá tipul forței brutale, al urei, al tuturor relexor pasiuni; pe când Abel este personificarea bunătății și a blândetei. Subiectul, în totalitatea sa, dá puțin loc critice: sânt unele mici defecte pe cari pictorul este gata să le îndrepteze, dar, când cea din urmă trăsătură de penel va fi dată, el va fi un tablou de un gen clasic care-și póte avé locul seu în ori-ce Academie. Am mai observat în acest atelier un „Cap de cerșetor” care este fórté bine reușit, și al cărui model se póte fórté ușor găsi prin unele colțuri ale stradelor noastre.

Broșure. „I. Romani nella monarchia austro-ungarica” de d. Donato Sanminiatielli; „Cele trei arme întrunite seu Tactica divisionară” de d. generare I. Cornescu; „Mișcarea și starea economică în România”, de dl I. Em. Costache Epurean, o lucrare care a fost publicată întéiu în franțozește, în „la Revue française de l'Etranger et des Colonies.”

Diariistic. „Timișana”, fóie pentru trebuințele poporului, ce apare la Timișóra sub redacțiunea dlui T. V. Păcățian, dela anul nou va eși sub titlul; „Gazeta

Poporului*, schimbând și ortografia etimologică cu cea a Academiei Române; acesta, scrie redacțiunea, la dorința generală a cetitorilor. — *Analele Literare** se numește o nouă revistă lunară apărută la București, redactată de un comitet de redacțiune; membrii colaboratori sunt dnii: Bonifaciu Florescu, Mircea C. Dimitriade, Th. Dumbrăvean, C. Georgean, O. Lugoșan, C. M. Niculescu, F. Simeonescu, Stamate, D. Stancescu și D. L. Teleur etc.

Școla practică, N. 9 pro decembre a. c. a apărut cu următorul sumar: Tractarea Legendarului de V. Petri: „Cine este de-aprópele meu? Din calculul electar: tractarea numărului 9. Superstițiunea séu credința desértă — lecțiune practică din invétământul intuitiv. Esamenul de véră în clasa I. normală din Năséud. Hárția la cei vechi și modul ei de fabricare. Bibliografie. Anunciuri. Esemplare complete se găsesc dela început. Prenumeratiunile cu 3 fl. pe anul întreg sânt a se adresá la redacțiune în Nassod. (Transilvania).

Teatru și musică.

Sciri teatrale. *Dl Gr. Cantacuzen*, directorul Teatrului Național din București, ș-a dat dimisiunea din postul acesta, fiind obligat a plecă în străinătate pentru a-și căutá sănătatea. — *Dra Leria* nu va rămâné la Teatrul Național din București, căci angajamentul i-a expirat și n'a mai fost rennoit; dsa este angajată la Kiev și la București numai de doué ori va mai cântá.

Teatrul din Iași face progrese mari în érna acéstá, grátie dnei Aristița Manolescu, care părăsind scena din București, face parte din trupa dela Iași. În luna acéstá, teatrul a realizat fórté frumoșe beneficii; partea societărilor de cl. I a fost de 800 lei. Și acolo se va organizá o serbare în folosul loteriei Ateneului. Toți artiștii au promis concursul lor. Dílele aceste s'a dat prima represintáție a piesei „Dama cu camelii“ în beneficiul dnei Aristița Manolescu.

Teatrul Național din București. *Dl Claymoor* scrie în „Románul“: La Teatrul Național, „Boccacio“ care la început se arétase fórté greu bolnav pe scená, a reapărut pe deplin însănátosit și a obținut același mare succes ca la creațiune. Publicul însă sfios, și cu drept cuvânt, a început să părăsescá drumul care duce la prima noastră scená și a luat-o unii spre „Bossel“, alții la „Dacia“, alții la „Orfeu“ și pe la cele-l-alte café-chantants, cari s'au înmulțit la noi ca ciupercile după plóe. A cui e vina acestei decadente a scenei noastre?! Numai a celor cari dau sfaturi rele, acelor cari nu se ocupă de nimic și stau prin culise de vorbă și făcând curte balerinelor și coristelor, pe când publicul care și-a dat paralele se plictiseșce cu entracte de doué ore și cu piese care n'au nici un căpătáiu. Directorul care nu e și nu póte fi acusat de nimic, e pré om din lume, pré delicat și tace. Dar în aceste casuri silențiul e o greșelá, o mână mai puțin mánusată ar fi mai bine. „Hamlet“ s'a dat înaintea unei săli de tot góle. Erá jalnic, ca și aroma marelui poet engles. Afară de *dl Manolescu*, care este perfect, restul este de o mediocritate scandalóasă. *Dl Gion* scrie în tot „Románul“: „Un fapt ríiese de o lună încóce din mersul represintáțiunilor la Teatrul Național: publicul român, care din iérna trecutá — epocá frumoșá! — invétase și invétase biníșor drumul Teatrului Național, e pe cale de a-l uitá, — vorbesc de represintáțiunile societății dramatice... La „Kean“, Marți, parterul erá gol, și cu tóte acestea jucá Manolescu, creatorul lui „Hamlet“ pe scena Teatrului român. Nu caut causele acestei supérări a publicului român; știu că sântem noi Románii dintre spectatori cei mai grei la mulțámit; ne trebuie minuni

ca să eșim din nepásarea-ne firéseá. Anul acesta s'au anunțat minuni, dar nu s'au făcut și după cum mergem, e încă departe epoca minunilor... omeneschi și artistice la Teatrul nostru. Étá și repertoriul dílelor trecute: mercuri la 4/16 dec. opera „Linda“, joi comedia „Scrisórea perdutá“ de Caragiáli, sâmbátá éráș „Scrisórea perdutá“ și balet, duminécá concertul pianistei Essipoff, marți „Copila din flori“ comedie în 3 acte de Gr. Ventura.

Serată musicală în Botoșani. Duminécá, 8/20 Decembre, a fost o serată musicală, dată de „Armonia“ societate pentru încuragiarea și propagarea artei musicale în Botoșani. La acéstá serată a fost dat concursul bine-voitor al dnei H. Hartular și S. Diamant, absolvent al conservatorului din Viena.

Concert religios în București. Unele díare anunțá că în curénd se va da un mare concert cu caracter religios în biserica luteraná-evangelicá din București, în folosul copiilor sáraci. Distinsul violoncelist, *dl Dumitrescu* și *dl Dima* vor luá parte la acest concert.

Musicalii noue. La Tábornszky și Parsch în Buda-pesta au apărut: „Alpenveilchen“ polco-mazurca de Filip Faubach jr., prețul 75 cr.; „Romance“ de Iosif Konti, prețul 60 cr., 1885. Technikus Csárdás, de id. Rácz Pál, prețul 1 fl.

C e n o u ?

Sciri personale. *La principesa Stefania* prima primire s'a făcut joi în 17 dec. în apartamentele sale din palatul imperial din Viena, printre dómnele acum din nou presintate a fost și dna Mavrogheny, soția ministrului plonipotent al României. — *Părintele Basarab dela Romos*, în comitatul Hunedóra, a petrecut dílele aceste la București, unde a stárut pentru constituirea unei societăți de exploatare a apelor minerale dela Geoagiu, numită apa lui Tráian. — *Dra Salmisa Bilcescu* din Románia, care studieázá la facultatea de drept în Paris, a trecut esamenele cu eloge. — *Dl Iacob Negruzí* s'a numit, pe díua de 1 decembre 1885, membru în consiliul superior de pe lângá ministerul agriculturii industriei comerțului și domeniilor în București, la vacanța ce există.

Academia Română din București a ținut vineri la 6/18 curent, ședința publică, în care citirá dnii B. P. Hașdeu și V. A. Úrechia; apoi *dl Gr. G. Tocilescu* făcu comunicări despre „Inscripțiunile de la Adam Klissi, Silistra și Reeica, precum și despre Rhytonul de la Poroina în județul Mehedinți.“

Bucuria curții române. Principesa Maria de Wied, mama reginei României, va sosi în București pe la începutul lui Ianuarius. „L'Indépendance“, din care luám acéstá scire, adaugé că principesa de Wied voieșce să fie lângá augusta sa fiică pentru a luá parte la o mare bucurie cu nerábdare așteptată.

Salónele din București, scrie Claymoor în „Románul“, încep să se deschidá, viorile resuná pe ici pe colo cu incetul. Joi a fost cea dintéiu mare serată cu danț la ospelul dnei Gr. Suțu. Receptiunile musicale și „causantes“ din catul de jos a făcut loc danțului în etagiul de sus, unde se aflá cele doué mari salóne. Cel roșu se deschide pentru serate; când e bal mare se deschide și cel alb díș de cristal. În aceea sérá, numai unul erá deschis, salonul tapetat în mėtase stacojie. Nu erá asá multá lume, cum íse sperá, dar cercul fórté ales. După supeu a fost un cotilion condus cu măestrie de *dl Sandu Bráiloiu* și care a terminat serbarea sub primele rađe ale aurorei. Ca dame se puteau admirá mai tóte elegantele di primo cartello de aci. Cavalerii se compuneau din toți fluturii din capitalá și de rilitari,

magistrați, funcționari etc. Vineri seara vinise rândul dnei Coralia Savescu să primescă pentru serata de caritate „obolul.” Sâmbătă plimbare la șosea cu saniile. Recepțiunile Tive o'clock au început. Săra la Teatrul Național balul loteriei Ateneului. Sala teatrului era împodobită ca la toate balurile de caritate. Se înființase și o tombolă. Bufetul foarte bine aprovisionat de cofetăria Capșa era ținut de dna Nica Grădiștean într-o toaletă de mătase albastru ca cerul de Maiu învălțată în foi de viță, pe umeri și pe cap struguri albi și negri; de dna Natalia Ghica în rochie pompadur țesută cu flori de aur, pe cap o plioie de brilianturi; de dna Ecaterina Lahovari în saten albastru cu camelii albe, de dna Ferdinand Ghica în țerancă de Vlașca, de dna Maria Eliatie în mare toaletă de saten crème cu buchete de trandafiri și de dna A. Darvari în catifea neagră. Logele străluciau ca niște cutii la prevălia unui giuvaergiu. Serbarea s'a terminat la 3 ore dimineața printr'un mare cotilion.

Reuniunea femeilor române din Sibiu a anunțat primul bal românesc în carnavalul viitor. Balul reuniunii numite se va ține la 20 februarie st. n. în sala dela otelul „Împăratul roman.” Venitul curat este destinat în favorul reuniunii.

Adunări învățătorești. Subreuniunea învățătorilor din *tractul Lupșei* s-a ținut adunarea generală în zilele de 29, 30 nov. și 1 dec. st. n. în Ofenbaia sub conducerea părintelui protopop I. Danciu, dezbătând mai multe cestiuni didactice. — Reuniunea învățătorilor români gr. or. din *districtul Abrudului* va ține adunarea sa generală la 27, 28 și 29 dec. v. în localul școlii din Abrudsat, sub presiul dlui președinte-protopresbiter Ioan Gall.

Ospetul unui diar din București. Duminică la 7 ore seara diarul frances din București, „Independența română” a inaugurat ospetul său din nou prefăcut și mobilat, printr'un mare banchet la care a luat parte toți redactorii foii împreună cu șeful atelierului. Folia de bucate, scrie cronicariul „Românului” era imprimată pe o colă de diar, formând suplim. — tocmai ca această gazetă și sumarul corespundea cu un fel de bucate. Folieton era vinul. Champania era indicată prin ultima oră. Apetiturile și veselă au fost la înălțimea situației. Salonul împodobit numai cu flori conținea două buste mari, a lui C. A. Rosetti apărătorul presei și a lui Guttemberg inventatorul tipografiei. Sofrageria totă în stejar, era iluminată de 4 mari candilabre care reprezentau, Faima, Cinstea, Fortuna și Curajul. S'a purtat multe toasturi și toate din inimă și vesele. Dâna politica fiind dată afară, înghețase la ușă. După mesă a fost recepțiune unde a apărut secul frumos, dna George Em. Lahovary și dna Frideric Damé au făcut onorurile casei cu o amabilitate rară. Invitații s'au despărțit la meul nopții cu făgăduiala de a serba aceea și în toți anii.

Filiala Ateneului în Bêrlad. Se știe că în orașul Bêrlad s'a construit o filială a Ateneului Român din București. Statutele acestei filiale, elaborate de o comisiune compusă de 15 persoane, au fost votate într'o adunare generală la care au luat parte peste 150 cetățeni bêrlădeni și care a fost prezidată de d. Ștefan Sturdza. Apoi, după ce cele 150 persoane s'au înscris ca membri, s'a procedat la alegerea biroului. Au fost aleși în unanimitate: președinte onorific, d. C. Esarhu; vice-președinti, dnii dr. Codrescu și I. C. Epureanu; secretari, dnii profesori Constantinescu, Onișor, Neagoe și Drouhet; casier, d. Beloescu.

Pești înghețați și reinviați. Un pescar din Salineville (Ohio) a primit din Cleveland o ladă cu pești înghețați. Peșcii erau așa tari și țepeni, încât trebuia să-i atingă cu mare grijă ca să nu se frângă. Unul

din acestia l-a vândut unei dâne bătrâne, care l-a dus acasă și l-a pus în o vadră cu apă ca să se desghețe. Noptea aude un șgomot în culină. Creșând ea că o fi mâta care vră să fure peșcele, sări din pat și o luă în culină să alunge mâta, aievea veșu că peșcele s'a desmortit și mișcă prin apă. Lucru curios era că peșcele petrecuse vr'o doue nopți în frig și mai mult de doue săptămâni afară din apă.

Fumatul damelor. Un obicei al nostru oriental, nu tocmai frumos dar cu totul părăsit la noi, începe a deveni din ce în ce mai mult la modă în Anglia. Este vorba de fumatul damelor; până acuma întâlneai foarte rar în Anglia o dâna ca să fumeze și se privia această ca un spleen american de unde s'a și introdus acolo fumatul; acuma inse mai totă lumea elegantă a început să fumeze. Pe vaporele din nou construite care întrunesc luscul și confortul cel mai mare, sunt provădute salône de fumat anume pentru dame. Aceste salône întrec în frumșete tot ce s'a făcut până acuma. Păreții sunt îmbrăcați în gobeline francese. Plafonurile sunt din cele mai fine tapete de Japonia, făcute din piele și aurite. Fotoliurile și divanurile sunt de catifea culorea chihlibarului; în fine totul e arangiat într'un mod strălucit numai să aște gustul fumatului.

Un rămășag curios. Doue dâne dintr'un oraș din Franca s'au prins să vorbescă repede și să vedă care din ele va pronunță mai multe cuvinte într'un spațiu de timp hotărît. Tote amicele se aflau prezente și din nenorocire, apucate fără indoielă de contagiune, turburată cu șoptele lor ședința în timp de mai bine o jumătate de oră. Fie-care din cele doue campioane a vorbit trei ore succesiv. Una din cele doue dame a pronunțat astfel 203,560 cuvinte, reprezentând 1,252,864 litere. Această dâna citia un foileton de Eugène Sue. Cea-laltă a pronunțat, în acelaș timp, 293,611 cuvinte, reprezentând 1,710,715 litere, adică cu o a treia parte mai mult! Juriul inse a observat, că această din urmă n'a putut reuși să vorbescă cu o iuțelă așa de mare de cât dâcând, mai jumătatea timpului, rēu de amicele sale. Rivala sa a protestat și a pus rămășag 1000 lei că, pe acest teren ea va vorbi mai iute de cât adversara ei. O a doua insercare se va face.

Un nou lues la modă. Altă dată, cel ce călătoria avea trăsura sa de călătorie; astăzi trebuie să aibă iahtul său vagonul său. Iahtul se află într'un port de pescuit; vagonul, în stațiile după linia pe care se călătorește mai des. Voșci să călătorești pe altă linie, se aduce vagonul pe această linie astfel că în tot-dâna îl poți ave la dispoziție. Sunt femei tinere cari nu voesc să-și pună capul în locul unde s'a pus un necunoscut. În vâgonele particulare nu este tēmă că are să se întempe una ca asta. Aceste vâgone sunt mai în tot-dâna îmbrăcate cu saten de mătase; parfumate, pline de flori trimise în dimineața zilei de plecare, având serviciul de călătorie pentru mâncare și toaletă. D. Vanderbilt, bogatul american a cărui mârte tocmai este anunțată de diare, a făcut mai mult de cât atât: el avea o linie de drum de fer numai pentru dânsul.

Cânela lui Alfonso XII. Se scrie din Madrid, că cânela regelui Spaniei, care în insoția la tôte preumblările și excursiunile, simte în adevăr o durere foarte mare prin mârtea stăpânului său. Când regele a plecat la Pardo, cânela a voit să-l urmeze, dar a fost impeditat; după câte-va zile, fu veșut la Pardo, fără ca nimeni să știe cum venise aci. După mârtea regelui, se găsi cânela sub patul lui, într'o stare de tristeță indescriptibilă. De atunci, sermanul dobitoc nu voșce de loc să mai mânânce. Pentru a-l impede să nu piară de nemâncare, i se varsă cu sila pe gât, de mai multe ori pe și, lapte și zamă de carne.

Necrolog. *Ană Ardelean* n. Peter, soția dlui Nicolae Ardelean, esactor al comitatului Arad, a încetat din viață la 2/14 l. c. în etate de 51 ani, lăsând în doliu, afară de soțul seu, rude la Minis, Beinș și la Șomcuta-mare.

Sciri scurte. *Comitetul Reuniunii dâmnelor* din Iași a decis să dea trei baluri, în scopul de a putea spori fondurile societății, destinate pentru susținerea școlii profesionale de fete. Primul bal s'a dat Sâmbătă, 7/19 curent, în celelalte două în seriile de 11 Ianuarie și 22 Februarie, în saloanele palatului administrativ. — *Biroul Ateneului* din București a numit o comisiune, pentru a pregăti primele lucrări necesare la clădirea edificiului ce va servi de palat al Ateneului.

Salon higienic.

Mai cu semnă erna, aerul locuințelor este stricat și nesănătos. Trebuie deci, cât se poate mai des, a aerisi și ventila camerele și scările prin deschiderea ferestrelor și focurile din sobe; a nu ține flori, dobitoace în camera de culcare și a înlătura luminarea cu gaz. Tote aceste cauze viciază atmosfera și o fac să fie grea de respirat.

Caria dinților. pe lângă că amenință chiar existența lor, pricinuește adesea dureri de nesuferit. Cei mai buni practicieni recomandă în contra acestui reu micstura următoare care are indoitul avantajul d'a opri progresele carierei și a liniși durerea: Creosot, 3 grame; chloform, 3 grame; landanum de Lydenham seu tinctură thebaică, 3 grame; tinctură de benjoin, 10 grame.

În general nu se deschid în d'ajuns ferestrele; cu toate acestea este cea dintâi grijă ce trebuie să aibă ori cine dimineța pentru a rennoi aerul, în totdeauna concentrat, din camerele de culcare. Mulți medici consideră această precauțiune ca unul din cele mai bune anti-septice și nu șcim cum să recomandăm mai bine tuturor d'a-ș aerisi camerele. Acesta este unul din principiile cele mai însemnate ale igienei.

Ghicitură de litere.

De Elena Silași.

He răvn bguvna ivmăczevidă
He rgévmă pugea,
Ivipapi ivdivegidă
Tefec de iuzea.

Ani he rgeavmă ru hcarege
Bguvna tei lăgi
Ani ivipapi ne nugege
Hoade ta pugă.

P. N. Rogvea.

Terminul de deslegare e 7 ianuarie st. n. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea ghicitei de șac din nr. 36:

Ne iubim, dar nu ni-o spunem,
Ce s'o spunem, când o șcim?
O privire, sărutare,
Este graiul mai sublim.

Te privesc, ș-a mea privire
Întelnește ochiul teu,
Ș-ale năstre gânduri mute
Sbôră sus la Dumneșu.

I. Vulcan.

Deslegare bună primirăm dela dâmnelle și domnișorele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Aurelia Oltean n. Stoia, Ecaterina Mangra, Lucreția Rusu, Maria Balaciu, Eufemia Stefanica-Duma, Emilia Pop n. Marcus, Emilia Anderco n. Roman, Iosefina Popescu, Amalia Crișan și dela dnii D. P. Popovici, George Dudulescu, Constantin Binișan, Ioan Bota, Romul Vernica.

Premiul fu dobândit de dna Aurelia Oltean n. Stoia în Blaș.

Deslegarea logogrifului din nr. 43:

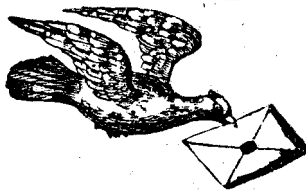
Fenicieni
Arbor
Novgorod
Traian
Ana
Naxos
Alac
Bere
Lugoșel
Avdia
Nemese
Dridri
Ural
Sindiipi
Indus
Englitera
Iov

Literele inițiale, cetite sus în jos dau cuvintele **Fântana Blandusiei**; **literele finale** cetite jos în sus dau numele **Familiei Alecsandri**.

Primirăm dela dâmnelle și domnișorele: Roman, Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Matilda Popa, Maria și Cornelia I. Vancea, Amalia Crișan și dela dl N. Corcheș.

Premiul fu dobândit de dșora Amalia Crișan în Blaș.

Poșta Redacțiunii.

Borgo-Tiha Condițiunea se acordă și pentru anul viitor.

Somcuta-mare. Le vom întrebuintă. Trimite-ne și altele!

Vercurile: Adio și La anul nou, durere! nu se pot publică.

Bice. Ați uitat să alăturați și deslegarea, dar pân' atunci nu se poate publică.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Dumineca a strâmoșilor inv. 8.					
Duminecă	15	27	Mart. Elefterie	7 50	4 8
Luni	16	28	Prof. Ageu	7 51	4 8
Martă	17	29	Prof. Daniel	7 51	4 9
Mercuri	18	30	Mart. Sevastian	7 51	4 10
Joi	19	31	Mart. Bonifatie	7 51	4 11
Vineri	20	1	Mart. Ignatie	7 51	4 13
Sâmbătă	21	2	Mart. Iuliana	7 51	4 14

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollôsy în Oradea-mare